

# De opmars van

**Vakjournalist Derk van der Laan signaleert de trend Placemaking. Hij is zelf een van de ondersteuners van de methode, die in korte tijd enorm is gegroeid. Het gaat om het herinrichten van publieke ruimte zodat bewoners en andere gebruikers hiervan meeprofiten. De gehanteerde aanpak is die van onderop. Belanghebbenden, meestal buurtbewoners, nemen het initiatief.**

DERK VAN DER LAAN

**D**e deelnemers aan Placemaking maken verwaarloosde plekken schoon en zorgen voor groen en een veilige ruimte. Kinderen, ouderen, en iedereen daar tussenin, genieten. Waar belanghebbenden ruimtegebrek ervaren door teveel parkeerruimte of te drukke verkeer, sluiten zij delen van straten af voor auto's, bijvoorbeeld een dag in de week. De crux is dat stakeholders met hulp van professionals, zoals ontwerpers en veranderstrategen, stapsgewijs gebruikswaarde toevoegen.

## Wereldwijde toepassingen

De methode van Placemaking is bedacht door PPS: het Project for Public Spaces, gevestigd in New York. Een team onder leiding van de charismatische Fred Kent heeft over de hele wereld vele honderden initiatieven verder geholpen. UN Habitat is een belangrijke sponsor. Toen ik Fred Kent en zijn team een jaar of vier geleden opzocht in hartje Manhattan en een deel van het cursusaanbod meemaakte, viel me hun doordachte en doorleefde werkwijze op.

## Toenemend succes

Illustratief voor de toegenomen belangstelling is de 'Placemaking Week'. De tweede editie daarvan werd gehouden van 11 tot 14 oktober 2017. In Nederland. Een ware belevenis met ruim 400 'Placemakers' uit 46 landen, van alle continenten. Met vele excursies, van Delft tot Tilburg. En met een enorme hoeveelheid storytelling, workshops en peptalks in het Amsterdamse Pakhuis De Zwijger. Mij

viel op het toegenomen aantal voorbeelden van herhaalbaarheid en olievlekwerking van initiatieven ([www.placemakingweek.org](http://www.placemakingweek.org)). Vaak als een soort postzegel op één locatie in een stad begonnen, waaieren zij uit naar andere plekken in stad, regio of nog verder.

## Herhaalbare recepten

Lucinda Hartley, directeur van CoDesign Studio, toonde hoe in het Australische Melbourne de leefbaarheid verbeterde op vijftien plekken. 'Begin met tijdelijke inrichting van een stuk straat. Maak speelruimte en organiseer bijvoorbeeld een kleine Urban Food Market', zegt ze. 'Gebruik mobiele opstellingen, gemakkelijk en snel te verplaatsen'. In haar 'Neighbourhood Project' werken honderden burgers mee. Hartley: 'Zo'n aanpak vraagt tijd en overreding. Je moet toestemming en vergunning krijgen, het plan herhaaldelijk uitleggen aan verkeerskundigen die protocollen en regels een keer loslaten'.

## Pedestrian Plazas

Ook de Verenigde Staten kennen voorbeelden. Zo vertelde Nate Hommel uit Philadelphia over zijn 'Pedestrian Plazas'. De eerste pilot, gestart in 2010, begon met tijdelijke straatactiviteiten. Een aantal parkeervakken gingen een dag per week dicht. Na een periode van aanpassen en uitproberen sloeg de aanpak aan. Een permanente herinrichting was het gevolg. De Plazas werden in de stad gemeengoed. Er is 10 miljoen dollar aan

Derk van der Laan, vakjournalist en raadgever



besteed, gemiddeld 60.000 dollar per locatie. Een zelfde soort model presenteerde Katharine Czarnecki van de Michigan Economic Development Corporation. Inmiddels toegepast in 70 buurten, met 36 miljoen dollar als investering in Placemaking. Deels door crowdfunding (5 miljoen) en schenkingen

**'Initiatieven beginnen vaak als een postzegel in een stad en waaieren dan uit naar andere plekken'**

van fondsen (4 miljoen). Deze gelden maakten 27 miljoen aan private investeringen los. De staten Indiana en Massachusetts hebben de aanpak overgenomen.

# Placemaking

De vraag naar goede publieke ruimte en alternatieven naast de auto neemt toe Foto Shutterstock



## Opschalen, olievlekwerking

Wereldwijd groeit draagvlak, van de stad Singapore tot dorpjes in Polen. Al blijft soms het succes beperkt tot een enkele kleine verbetering, de vraag naar goede publieke ruimte en alternatieven naast de auto neemt toe. Bewoners, ondernemers en overheden gaan aan de slag, met hulp van specialisten zoals ontwerpers en verkeerskundigen. Vrijwilligers besteden tijd en soms geld aan hun omgeving.

## Nederlands vakmanschap

Placemaking biedt ook Nederlandse professionals kansen. Zij hebben vaak vakman-

schap in het maken van infranetwerken, fietsvoorzieningen of verblijfsruimtes. Nederlanders beheersen planprocessen goed, met aandacht voor de omgeving.

Mijn eigen project, dat het lopen als onderdeel van het dagelijks leven meer aandacht geeft, kreeg positief onthaal bij vele deelnemers. De Tips en Tools van [www.healthydailywalking.com](http://www.healthydailywalking.com) blijken nuttig.

Twee andere Nederlandse partijen zijn direct aangehaakt aan het PPS. De organisatie Placemaking Plus is actief in verschillende landen. Adviesbureau STIPO doet vele projecten in binnen- en buitenland. Partner

Hans Karssenbergh: 'Wij combineren uitvoering en strategie, bottom-up en top-down. Daarvoor hebben we een interdisciplinair team. Van planologie tot stadpsychologie, van politicologie tot management'.

## Lighter, quicker, cheaper

Vele succesverhalen stonden centraal tijdens Placemaking Week. Maar in de veilige sfeer was ook ruimte om lessen te trekken uit mislukkingen. Enthousiasme, professionele marketingen doorzettingsvermogen kenmerken de Placemakers. 'Met onze aanpak Lighter, Quicker, Cheaper kunnen wij nog veel publieke ruimte verbeteren'.